

Eitem: 10

Teitl: Beth mae pobl eisiau gan Llais: Datblygu ein gweledigaeth strategol, ein cenhadaeth a'n blaenoriaethau gyda'n gilydd

Gweithredu / Action required	I nodi
Amseru / Timing	Arferol
Argymhelliad / Recommendation	Argymhellir bod y Bwrdd yn nodi'r canfyddiadau cychwynnol ac yn cynnig barn ar y ffordd ymlaen.
Risg / Risk	Risg i enw da os na chaiff ei gyflawni'n effeithlon.
Cyllid / Finance	N/A
Amcan Cynllun Corfforaethol / Corporate Plan Objective/Amcan Rhaglen/ Programme objective	Datblygu ein gweledigaeth strategol
Cydraddoldeb / Equality	<p>Mae ein hymgysylltiad 'Dweud eich dweud' wedi'i gynllunio mewn amrywiaeth o wahanol ffyrdd i roi'r cyfle i bobl ar draws ein cymunedau amrywiol yng Nghymru ymgysylltu yn y ffordd sydd fwyaf addas iddyn nhw.</p> <p>Rydym hefyd wedi cynhyrchu ein harolwg yn Gymraeg a Hawdd ei Ddarllen.</p> <p>Rydym wedi hyrwyddo ein hymgysylltiad 'Dweud eich dweud' drwy sianeli cyfryngau cymdeithasol ac wedi gofyn i sefydliadau partner â rhwydweithiau cymunedol ehangach rannu'r cyfle gyda chymaint o bobl â phosibl.</p>

Cyfathrebu / Communications	<p>Ticiwch un o'r blychau canlynol os bydd y gweithgaredd hwn yn cael effaith ar:</p> <p>Mewnol: ein pobl ☒</p> <p>Allanol: ein cwsmeriaid/partneriaid/rhanddeiliaid ☒</p> <p>Allanol: enw da ein sefydliad ☒</p>
Cymeradwyaeth / Approval/Clearance	<p>Mae'r papur hwn wedi'i gymeradwyo gan y Prif Weithredwr.</p>
Trafodaethau/ Penderfyniadau Blaenorol / Previous discussions/decisions	<p>N/A</p>
Awdur/ Cyflwyno / Author/presenting	<p>Ben Eaton</p>
Dyddiad / Date	<p>18-07-2023</p>
Cefndir / Background	
<p>Fel rhan o'n cynllun 100 diwrnod a lanswyd yn ddiweddar, rydym yn cynnal sgwrs genedlaethol gyda phobl ym mhob rhan o Gymru, i weithio gyda ni i ddatblygu ein gweledigaeth, cenhadaeth a blaenoriaethau strategol. Rydym yn gweithio gyda Rhwydwaith Cydgynhyrchu Cymru sydd wedi helpu i lunio ein cynllun a chyd-redeg ein digwyddiadau ar-lein. Daw'r cam ymgysylltu cychwynnol hwn i ben ar 31 Gorffennaf 2023.</p> <p>Rydym wedi gofyn i'r cyhoedd a sefydliadau partner am eu barn ar yr hyn y credant sydd angen digwydd, a sut y gallant weithio gyda ni, i sicrhau bod eu barn a'u profiadau yn cael eu defnyddio gan y rhai sy'n gwneud penderfyniadau i gynllunio a darparu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol gwell.</p> <p>Bydd yr adborth hwn yn ein helpu i nodi'r cyfeiriad a'r blaenoriaethau ar gyfer gwaith Llais yn y dyfodol yn y blynyddoedd i ddod trwy ein gweledigaeth, cenhadaeth a blaenoriaethau strategol, gan helpu i sicrhau eu bod yn gweithio i bawb ym mhob rhan o Gymru mewn perthynas â'u hymwneud â Llais.</p> <p>Rydym wedi galluogi pobl a sefydliadau i ymuno â'r sgwrs mewn 4 ffordd, digwyddiadau ar-lein ym mhob un o'n 7 rhanbarth, arolwg ar-lein, arolwg y gellir ei lawrlwytho/ysgrifennu ac i sgwrsio â ni - yn bersonol, dros y ffôn, llythyr neu e-bost. Mae hyn yn ychwanegol at ddefnyddio ymgysylltiad wyneb yn wyneb mewn digwyddiadau cenedlaethol fel Pride a'r Sioe Amaethyddol</p>	

Frenhinol Cymru, ac mewn digwyddiadau a chyfarfodydd lleol gyda grwpiau cymunedol, gan roi cyfle i ofyn eu barn i bobl a hyrwyddo'r arolygon.

Mae'r papur hwn yn diweddarau'r Bwrdd ar y broses ymgysylltu hyd yma, yn archwilio rhai o'r ffyrdd posibl y gallwn weithredu ar yr hyn rydym yn ei glywed a'r camau nesaf a chyd-destun ehangach datblygu'r Cynllun Strategol ar gyfer Llais.

Manylion / Detail

Gweithgaredd ymgysylltu a gynhaliwyd gyda'r rhwydwaith Cydgyhyrchu hyd yma (18.07.23)

Gweithgaredd	Cyfranogwyr
Digwyddiadau gweithdy ar-lein rhanbarthol	130
Arolwg ar-lein	132

Gweithgaredd	Cyfranogion
Digwyddiadau gweithdy ar-lein rhanbarthol	130
Arolwg ar-lein	132
Sgyrsiau un-i-un / grŵp bach	Gwybodaeth yn aros

Mae 2 ddigwyddiad gweithdy rhanbarthol arall i'w cynnal ac mae'r arolwg yn cau ymhen 13 diwrnod.

Mae'r ymatebion i'r arolwg hyd yn hyn yn cynnwys 19 o ymatebion gan sefydliadau cynrychioliadol gan gynnwys:

1. MHMWales
2. Fighting With Pride - Elusen Filwrol LHDT+
3. Cymorth Eiriolaeth Cymru
4. Canolfan Trais a Cham-drin Rhywiol G Cymru
5. Grŵp Cymorth Ffibromyalgia Bae Abertawe
6. Prosiect Dementia Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Morgannwg
7. Bipolar UK
8. Fforwm 50 a mwy Cwibrân

9. Cyn-filwyr y Lluoedd Arfog
10. Relate
11. Achub ein Meddygfa a'n Fferyllfa Pentyrch
12. Grŵp Cyfranogiad Cleifion Meddygfa Argyle Doc Penfro
13. Fforwm HELP a Hive Sir Gaerfyrddin
14. Cyngor Sir Powys a ward Llangadog a Llangynidr
15. Vikki Howells - Aelod o'r Senedd dros Gwm Cynon
16. Grwp Cydnerthedd CBC
17. Cymdeithas Cludiant Gwledig Preseli
18. WCVA
19. Cymdeithas Tsieineaidd yng Nghymru

Yn ogystal â'r digwyddiadau ar-lein, mae'r rhanbarthau wedi bod yn cyflwyno cyflwyniadau, mynychu cyfarfodydd a chynnal gweithdai 'Dweud eich Dweud' gydag ystod o bartneriaid. Mae rhai enghreifftiau o hyn yn cynnwys Cynghorau Tref, WVCA, Hwb Dementia a Chanolfan Gymunedol Affrica yn Abertawe, a safle i Deithwyr yn y Trallwng.

Mae'r arolwg ar-lein, pecynnau hunan-hwyluso a'r cyfle i ymuno â'n sesiynau ar-lein wedi'u rhannu â'r rhestrau cyswllt ardal ranbarthol, bydd hyn wedi cyrraedd 15,000+ o gysylltiadau.

Mae hyrwyddo digidol hefyd wedi digwydd ar y wefan, y cyfryngau cymdeithasol ac yn bersonol mewn digwyddiadau cenedlaethol fel Pride, Eisteddfod yr Urdd, a digwyddiadau wedi'u cynllunio fel Sioe Amaethyddol Frenhinol Cymru.

Cipolygon

Bydd y dadansoddiad llawn a'r adroddiad terfynol yn cael eu cynhyrchu unwaith y bydd yr holl weithgareddau wedi'u cwblhau. Mae hwn yn drosolwg cychwynnol o themâu sy'n deillio o'r gweithgareddau ymgysylltu hyd yn hyn:

Themâu sy'n dod i'r amlwg

Ar draws yr holl weithgareddau ymgysylltu hyd yma, mae nifer o themâu clir wedi dod i'r amlwg:

Newid

Mae'r rhai rydyn ni wedi ymgysylltu â nhw eisiau Llais i:

- bod yn uchelgeisiol yn ei ddull ac yn glir ar ei bwrpas
- gwella darpariaeth iechyd a gofal cymdeithasol i ddinasyddion Cymru
- sicrhau bod camau'n cael eu cymryd yn seiliedig ar argymhellion Llais
- canolbwyntio ar yr hyn sy'n gweithio'n dda, yn ogystal â'r hyn nad yw'n gweithio

"Sefydlu enw da am wneud gwahaniaeth / effaith mewn gwirionedd - nid dim ond anelu ato"

Annibyniaeth

Mae'r rhai rydyn ni wedi ymgysylltu â nhw eisiau Llais i:

- bod yn annibynnol ar ddylanwad gwleidyddol/cyllidwr
- gallu dwyn darparwyr iechyd a gofal cymdeithasol i gyfrif

"Mae angen i Llais fod yn eiriolwr cywir dros brofiad cleifion ac nid dylanwadu gan ddylanwadau gwleidyddol neu ariannol"

Rhwydweithiau

Mae'r rhai rydyn ni wedi ymgysylltu â nhw eisiau Llais i:

- cael eu hymgorffori yn y cymunedau y mae'n eu gwasanaethu
- gweithio ar y cyd â phartneriaid traws-sector i sicrhau'r canlyniadau gorau i ddinasyddion
- defnyddio rhwydweithiau i rannu gwybodaeth am gyfleoedd cyfranogi e.e. meddygfeydd, fferyllfeydd, byrddau iechyd
- meithrin perthnasoedd cryf a dibynadwy gyda'r sector cyhoeddus, gyda dinasyddion a chyda'r trydydd sector a grwpiau cynrychioliadol
- datblygu'r rhwydwaith gwirfoddolwyr i gynyddu cynrychiolaeth o wahanol ddemograffeg

"Defnyddiol i Llais ymgysylltu â chyrrff cynrychioliadol sy'n cefnogi'r rhai na chlywir yn aml a'r rhai sydd angen cymorth i ymgysylltu. "

Perthnasoedd

Mae'r rhai rydyn ni wedi ymgysylltu â nhw eisiau Llais i:

- dangos eu bod yn poeni am y dinasyddion yn rhannu eu profiadau gyda nhw
- meithrin perthnasoedd cryf a dibynadwy gyda'r sector cyhoeddus, gyda dinasyddion a chyda'r trydydd sector a'r grŵp cynrychioliadol
- defnyddio perthnasoedd i ddylanwadu ar ddarpariaeth gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol
- hyrwyddo perthnasoedd cadarnhaol rhwng dinasyddion a darparwyr iechyd a gofal cymdeithasol

"Rhaid i unigolion deimlo'n hyderus i rannu profiadau cleifion (nid cwyn) a all helpu i hysbysu/dylanwadu ar newid"

Cyfathrebiadau

Mae'r rhai rydyn ni wedi ymgysylltu â nhw eisiau Llais i:

- gwrando ar ddinasyddion, yn enwedig y rhai nad ydynt yn cael eu clywed yn aml
- hyrwyddo gwasanaeth Llais yn eang i sicrhau bod pob dinesydd yn ymwybodol ohono a sut i gael mynediad ato
- defnyddio iaith di-jargon mewn cyfathrebu
- darparu gwybodaeth mewn amrywiaeth o fformatau e.e. wyneb yn wyneb, cyfryngau cymdeithasol, fideos, dulliau creadigol, braille, recordiadau sain
- darparu gwybodaeth mewn amrywiaeth o ffyrdd e.e. hawdd ei ddarllen, BSL, amrywiaeth o ieithoedd cymunedol
- sicrhau ymgysylltiad ystyrlon â dinasyddion trwy gyfathrebu parhaus, bod yn agored ac yn onest a rheoli disgwyliadau
- darparu diweddariadau ar ganlyniad cyfranogiad dinasyddion, rhannu'r gwahaniaeth y mae pobl wedi'i wneud

"Mae Tsieineaid yn gymharol dawel ac fel arfer yn dewis dioddef yn dawel yn hytrach na chodi lleisiau. Rydyn ni'n fach o gymharu â phobl leiafrifol eraill yng Nghymru. Rwy'n gobeithio y bydd Llais yn gwrando arnom ac yn ein cefnogi i gael y pethau sylfaenol y mae pawb yn eu cael."

Hygyrchedd

Mae'r rhai rydyn ni wedi ymgysylltu â nhw eisiau Llais i:

- darparu amrywiaeth o opsiynau ar gyfer cynnwys y dinesydd e.e. digwyddiadau y tu allan i oriau gwaith
- cynnal digwyddiadau mewn lleoliadau hygyrch

- darparu gwybodaeth mewn amrywiaeth o ffyrdd e.e. hawdd ei ddarllen, BSL, amrywiaeth o ieithoedd cymunedol

"Bod yn barod i gymryd amser a defnyddio llawer o sianeli i gyfathrebu"

Cyd-gynhyrchu

Mae'r rhai rydyn ni wedi ymgysylltu â nhw eisiau Llais i:

- defnyddio dull cydgynhyrchiol, sy'n cynnwys dinasyddion mewn dylunio a darparu gwasanaethau ar y camau cynharaf
- sicrhau bod pŵer yn gytbwys rhwng gweithwyr proffesiynol a dinasyddion
- cyd-gynhyrchu gweithgareddau ymgysylltu pan fo'n bosibl

"Mae angen iddo fod yn broses gydweithredol"

Rhwystrau posibl i gymryd rhan:

- **Ymgysylltiad symbolaidd:** Rhaid i Llais osgoi ymarferion 'ticio'r blwch' a gorddibynnu ar leisiau unigol i gynrychioli cymunedau cyfan
- **Lleisiau dominyddol:** Rhaid i Llais sicrhau bod pob llais yn cael ei glywed yn gyfartal, drwy fynd ati i chwilio am leisiau tawelach a chadeirio digwyddiadau yn effeithiol
- **Dull digidol yn gyntaf:** Rhaid i Llais ystyried y rhai sydd wedi'u hallgáu'n ddigidol yn eu cyfathrebu a'u cynllunio
- **Diffyg paratoi:** Rhaid i Llais roi digon o amser a gwybodaeth i bobl gymryd rhan
- **Hygyrchedd:** Rhaid i Llais ystyried mynediad i bawb wrth gynllunio digwyddiadau neu weithgareddau ymgysylltu e.e. lleoliadau y gellir eu cyrraedd ar drafnidiaeth gyhoeddus, lleoliadau y gellir eu cyrraedd gan gadair olwyn
- **Blinder ymgynghori:** Dylai Llais edrych ar strategaethau ymgysylltu/data presennol sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol eraill er mwyn osgoi dyblygu gweithgareddau a gorymgynghori unigolion

Bylchau cyfredol mewn ymgysylltu:

- Cymuned fyddar - does neb wedi gofyn am BSL, dim ond un ymatebydd arolwg a ddisgrifiodd ei hun fel byddar.

- Pobl iau - mae'n ymddangos bod mwyafrif y mynychwyr a'r ymatebwyr yn 40+
- Pobl niwrowahanol
- Saesneg oedd dewis iaith 93% o'r ymatebwyr i'r arolwg, y gweddill yn Gymraeg ac 1 person Tsieineaidd
- Dim ond 4 ymatebydd a nodwyd fel 'arall' yn y cwestiwn ethnigrwydd, y gweddill oedd Gwyn Cymreig, Saesneg, Albanaidd neu Brydeinig.

Camau Gweithredu:

- Mae camau'n cael eu cymryd i fynd i'r afael â'r bylchau mewn ymgysylltu drwy dargedu cynrychiolwyr a grwpiau cymunedol ymhellach.
- Byddwn yn parhau i hyrwyddo'r digwyddiadau ar-lein ac yn annog pobl i gwblhau'r arolwg (ar-lein neu ysgrifenedig).
- Bydd themâu sy'n dod i'r amlwg yn cael eu trafod gydag uwch arweinwyr.

Themâu iechyd a gwasanaethau cymdeithasol

Yn ogystal â'r ymgysylltiad 'Dweud eich Dweud' ar yr hyn y mae pobl a sefydliadau ei eisiau gan Llais, mae ein 7 rhanbarth wedi parhau i ymgysylltu â phobl i glywed eu straeon a'u meddyliau am y gwasanaethau iechyd a chymdeithasol y maent wedi'u derbyn. Bydd adroddiad chwarterol yn cael ei lunio a'i gyhoeddi a fydd yn rhoi holl fanylion yr hyn yr ydym wedi'i glywed a sut rydym wedi ceisio'r safbwyntiau hynny.

Mae rhai o'r pethau yr ydym yn clywed amdanynt hyd yn hyn yn cynnwys:

- Mynediad at Wasanaethau Iechyd Meddwl, yn enwedig cymorth niwroamrywiaeth, gwasanaethau i ddynion a gwasanaethau i bobl ifanc.
- Y GIG a Gofal Cymdeithasol – mynediad at wasanaethau cyflymach a lleol, gwell seilwaith cymunedol. Mynediad i feddygon teulu yn fater penodol.
- Mynediad i Ddeintyddiaeth y GIG
- Pryderon am Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
- Cau iechyd a gofal yn y gymuned
- Cyn-filwyr/cyn-filwyr sy'n defnyddio gwasanaethau
- Rhyngweithio / Rhyngwynebu rhwng iechyd a gofal cymdeithasol

- Pwyntiau cyfathrebu a mynediad / opsiynau eraill ar gyfer cefnogaeth.

Camau Gweithredu:

- Parhau i ymgysylltu a gwranddo ar flaenoriaethau pobl ac ychwanegu pwysau at y dyrchafiad.
- Cynhyrchu adroddiad chwarterol manwl ar yr hyn yr ydym wedi'i glywed a'r camau sy'n cael eu cymryd o ganlyniad.
- Ystyried ffyrdd newydd y gall ein rhanbarthau gyfleu'r hyn y maent yn ei glywed gan y cyhoedd (fideos, ffeithluniau, personas, straeon bywyd go iawn).
- Lansio thema genedlaethol yn seiliedig ar yr hyn yr ydym wedi'i glywed yw blaenoriaethau'r bobl. Bydd hyn yn rhedeg drwy ein holl gyfathrebu ac ymgysylltu ac yn ein galluogi i blymio'n ddyfnach i'r materion a chodi proffil y pryderon. Awgrymir mai'r thema gyntaf fyddai rhyngwyneb iechyd a gofal cymdeithasol o safbwynt cymunedol gofal/gofal cymunedol i gefnogi adferiad ar ôl aros yn yr ysbyty.